

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Лина Кирилова Йорданова, ДИПКУ, Тракийски университет

относно Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„доктор“

в област на висше образование професионално направление докторска програма	1. Педагогически науки 1.3. Педагогика на обучението по... Методика на обучението по информатика и информационни технологии
Автор	Ивелина Венкова Велчева
Тема	„Групова и екипна работа в обучението по информатика и информационни технологии“
Научен ръководител	проф. д-р Коста Андреев Гъров

1. Общо представяне на процедурата

Определена съм със заповед Р33-3111/20.07.2020 г. на ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ за член на научно жури за осигуряване на процедурата за защита на дисертационен труд на тема „Групова и екипна работа в обучението по информатика и информационни технологии“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки; Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...; докторска програма Методика на обучението по информатика и информационни технологии.

Предоставеният ми комплект документи по процедурата съдържа 14 документа: дисертационен труд, автореферат, списък и копия на свързаните с дисертацията 6 публикации, документи по докторантурата (протоколи от заседания, декларация за оригиналност, специфични изисквания и др.), професионална автобиография и т.н. Този комплект от документи отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“.

На заседание от 12.06.2020 г. на катедра „Обучението по математика, информатика и информационни технологии“ към ФМИ на ПУ дисертационният труд е обсъден и насочен за защита. Процедурата по защита на ОНС „доктор“ е организирана законосъобразно. Дисертационният труд и авторефератът съответстват на изискванията от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на ПУ.

2. Данни за докторанта

Докторантката Ивелина Венкова Велчева получава магистърска степен за Учител по Информатика и Информационни технологии, Специалност "Обучение по информатика и ИТ в училище" от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, където е докторант от 2017 година. Прави впечатление богатото образование, което е придобивала от 2010 г. досега. Широкият спектър от изучавани специалности - математика, информатика и информационни технологии, икономика, бизнес информационни системи ѝ дава възможност да придобие богат професионален опит като хоноруван преподавател с повече от десет преподавани дисциплини, веб дизайнер, финансово-застрахователен консултант, фрейлансър, външен лектор в елитно училище, мениджър в онлайн магазин и др. Според мен това би обогатило личността на един млад човек и би развило у него модерно мислене и адаптивни умения.

3. Характеристики и оценка на дисертационния труд

Дисертацията има обем от 134 страници, които включват 5 страници използвана литература и допълнителни страници с 5 приложения. Съставена е от увод, три глави, заключение, използвана литература от 120 източника, пет приложения, списък от 6 публикации и 5 изнесени доклада на конференции, списък с цитирания на една от публикациите и декларация за оригиналност на резултати и приноси. В основното съдържание са включени 79 фигури, от които 30 диаграми с резултати, както и 27 таблици. Приложенията съдържат учебно съдържание, анкетни резултати, проекти на експерименталната група, карти за оценяване, и списък на включените училища в проведения експеримент. Така описано съдържанието на дисертационния труд го характеризира като сериозна и обемна разработка.

Дисертационният труд е посветен на актуален проблем, свързан с необходимостта от промяна на модела на обучение към активизиращ, създаващ интерес и желание за учене у учениците. Той представя разработен методически модел, прилагащ иновативни подходи в обучението по информатика и информационни технологии. Моделът включва образователни методически материали, система от разработени задания по информатика и информационни технологии, подходящи и за производни на тях предмети с използването на различни методи за приложение на групова и екипна работа и различни приложения на този модел.

Основната цел на дисертационния труд е да се разработи и апробира методически модел за приложение на групова и екипна работа в обучението по информатика и информационни технологии. Целта е определена ясно и е покрепена от също толкова ясни и конкретизирани подцели, което посилва характера на дисертационното изследване. Определени са конкретни и логично последователни четири задачи, чието изпълнение неминуемо води до реализиране на целите. Обектът, предметът и хипотезата на изследването също са формулирани в съответствие с останалите елементи на изследването.

Теоретичното проучване на съответната област, представено в Първа глава, води до анализ на приложението на груповата и екипна работа в един ефективен образователен модел на обучение, при който ролята на учителя и учениците са значително различаеми от традиционния пасивен модел на обучение. Конкретиката продължава за обучението по Информатика и Информационни технологии и разглеждането на подбрани методи и техники за приложение на групова и екипна работа.

От съдържанието на първата глава изводът е, че докторантката обстойно е проучила всички страни на темата и е постигнала едно много добро познаване на методите, свързани с приложението на груповата и екипната работа.

Представеният в глава Втора методически модел е авторски и неговата същност е онагледена чрез концептуална структура и описание на специфични особености и обобщен план на организацията на учебен час по ИКТ, което е функционален модел за приложението на всеки един от разглежданите методи. За тях са представени конкретно разработени сценарии на приложение на групова и екипна работа, което съобразено с учебната програма е подходящо за директно приложение в обучението по ИТ. Разработено е учебно съдържание. Оценяването и самооценяването също са обсъдени в работата и подсигурени със съответни карти. Чрез въведените мета рамки за описание на моделите се постига определена степен на абстрактност и структурност.

Педагогическият експеримент, с който се проверява хипотезата на дисертационния труд е представен в трета глава. Наличието му определя дисертационното изследване като методично издържано и осъществено на високо научно ниво. Експериментът обхваща 407 ученика от 4-ти до 11-ти клас от няколко училища, което е добър показател за неговия обхват. Приложени са критерии и

инструменти за оценка на резултатите от експеримента, но изводите са предимно на база сравнение на проценти. Дисертационният труд би спечелил, ако бяха приложени статистически методи за оценка на разликата за двете групи – например коефициент на асоциация би показал дали разликата в процентите на показателите е статистически достоверна.

Положителна характеристика на дисертационния труд е, че предложеният методически модел е приложен на практика чрез много добро разнообразие от методи и учебни сценарии. Направени са адекватни изводи и са набелязани перспективи за бъдещо развитие на разработения методически модел.

4. Приноси

Посочените по-горе характеристики определят характера на дисертационния труд като научен, научно-приложен и приложен.

Съгласявам се с предложените от докторантката научни приноси, свързани със създадените методически модели за приложение на груповата и екипна работа в обучението по ИТ, както и с иновативните му характеристики и идейната рамка на конкретните учебните сценарии.

От гледна точка на практиката дисертационното изследване е ценно със създадения и експериментиран модел на активно обучение.

Авторефератът отразява съдържанието и приносите на дисертационния труд, отговаря на изискванията.

5. Публикации и участия в научни форуми

Основните резултати на изследването са докладвани на национални и международни научни форуми. Една от публикациите е в списание, а пет са в сборници от три международни и две национални конференции. Разбирам, че всички публикации са на български език, което ги прави достъпни за българските учители, за които са предназначени.

Една от публикациите на докторантката е самостоятелна, останалите в съавторство – в пет е първи автор. Това е доказателство за доброто популяризиране на резултатите от нейното изследване, както и за уменията ѝ да работи в екип, да поема отговорности и да има самостоятелна позиция. Приносът на докторантката в публикациите е безспорен.

Броят и качеството на публикациите отговарят на изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ПУ и тяхното съдържание отразява основни резултати, които в достатъчна степен са представени пред специализирана научна аудитория .

6. Мнения, препоръки и бележки

Изложението на всяка глава на дисертацията започва с резюме и завършва с изводи и заключение, което заедно с хубавия писмен език очертават добрия стил на работата, който одобрявам.

Докторантката формулира много реалистично бъдещото използване и развитие на дисертационните резултати, от което трудно може да се съкрати дори един елемент.

Проведените експерименти представят Ивелина Венкова Велчева като всеотдаен и отличен преподавател по ИТ, който е посветил научната си работа на обогатяването на образователните технологии.

7. Заключение

Дисертационният труд с автор Ивелина Венкова Велчева отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане и Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“ за научните степени и академични длъжности. Този труд съдържа научни, научно-приложни и приложни приноси, неговите резултати са добре разпространени и ясно са очертани перспективите за бъдещи научни изследвания.

Докторантката притежава теоретични знания и професионални умения за провеждане на успешна научна самостоятелна работа, за прилагане на съвременни научноизследователски методи.

Всичко написано до тук ми дава основание убедено да изразя своята обща положителна оценка за проведеното дисертационно изследване и представянето на докторантката в настоящата процедура.

С моето положително становище предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Ивелина Венкова Велчева образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки; Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по ...; докторска програма Методика на обучението по информатика и информационни технологии.

09.09.2020 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Лина Йорданова)